

OWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Chkup_2014_2_84.pdf (дата звернення 25.04.2024 р.)

2. Гришин С. В. Зупинення провадження у зв'язку з перебуванням сторони у складі Збройних Сил України: проблемні аспекти правозастосування. Юридична газета online: веб-сайт. URL: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/-sudova-praktika/zupinennya-provadzheniya-u-zvyazku-z-perebuvanniam-storoni-u-skladi-zbroynih-sil-ukrayini-problemni-.html> (дата звернення 25.04.2024 р.)

3. Mental health in Ukraine (April 2023). Heal Traumas International. 2023. P. 70. URL: <https://reliefweb.int/attachments/96a3fea9-ecd0-46a6-94f1-d0f031acc889/Mental%2BHealth%2Bin%2BUkraine%2B-%2BApril%2B2023.pdf> (дата звернення 25.04.2024 р.)

4. Jean-Marie Clament. What role for internal Military Ombuds institutions within the Armed Forces? *DCAF Geneva Centre for Security Sector Governance. Policy brief 2 - June 2020*. P. 5. URL: https://www.dcaf.ch/sites/default/files/imce/-EN_Ombuds_v1.pdf (дата звернення 25.04.2024 р.)

Mikołaj Mirecki,

University of Warmia and Mazury in Olsztyn (Poland)

MEDIACJA ADMINISTRACYJNA W POLSKIM SYSTEMIE PRAWNYM

Ustawodawca polski, w drodze nowelizacji Kodeksu postępowania administracyjnego w 2017 r., wprowadził, do systemu prawnego dot. procedury administracyjnej, pewne *novum*. Mianowicie – od 1 czerwca 2017 - zastosowanie ma instytucja „mediacji administracyjnej”, którą reguluje w rozdziale 5A, Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego [1]. Warte podkreślenia jest jednak, że mediacja w ogólnie pojętym prawie administracyjnym nie jest instytucją całkowicie nową, ponieważ funkcjonuje już od dawna w postępowaniu sądowo-administracyjnym, regulowanym Ustawą z dnia 30 sierpnia 2002 r. - Prawo

o postępowaniu przed sądami administracyjnymi [2]. W doktrynie podnosi się, że wprowadzenie instytucji mediacji oraz ugody do postępowania administracyjnego postrzegane jest przez niektórych przedstawicieli doktryny jako jeden z elementów demokratyzmu postępowania administracyjnego [3].

W toku procedury administracyjnej można przeprowadzić mediację, jednakże warunkiem zastosowania tego mechanizmu prawnego jest pewność, że charakter konkretnego postępowania na to pozwala [4]. Niezwykle istotną kwestią jest też to, że każda mediacja administracyjna jest dobrowolna [5], nie ma więc przymusu zastosowania tej alternatywnej formy w celu załatwienia sprawy i zakończenia postępowania przed organem administracji publicznej. Mediacja administracyjna łączy się też bezsprzecznie z ugodą administracyjną, lecz co ciekawe, w piśmiennictwie ugodę określa się z kolei jako konsensualną prawną formę działania administracji publicznej [6].

Mediacja administracyjna ma przede wszystkim na celu wyjaśnienie i rozważenie okoliczności faktycznych i prawnych sprawy oraz jej polubowne zakończenie, które może polegać zarówno na zawarciu ugody, jak i wydaniu decyzji administracyjnej. Ugoda może być zawarta zarówno przed organem administracji publicznej, przed którym toczy się postępowanie w pierwszej instancji lub w postępowaniu odwoławczym, do czasu wydania przez organ decyzji w sprawie [7].

Istotną kwestią dotyczącą przeprowadzenia mediacji administracyjnej jest to, że ma ona poufny charakter. Zarówno mediator, uczestnicy mediacji administracyjnej oraz inne osoby biorące w niej udział (np. tłumacz lub pełnomocnik) są obowiązani zachować w tajemnicę wszelkich faktów, o których dowiedzieli się w związku z mediacją. Te informacje nie mogą zostać wykorzystane także po zakończeniu mediacji administracyjnej. Obowiązek ten nie jest jednak bezwzględny, ponieważ osoby uczestniczące w mediacji mogą podjąć decyzję o rezygnacji z zachowania poufności, jednakże wymaga się wówczas zgody wszystkich stron postępowania mediacyjnego.

Po każdym postępowaniu mediacyjnym, mediator sporządza protokół z jego przebiegu. Protokół zawiera: czas i miejsce przeprowadzenia mediacji; imiona i nazwiska (nazwy) oraz adresy (siedziby) uczestników mediacji; imię i nazwisko oraz

adres mediatora; dokonane ustalenia co do sposobu załatwienia sprawy; podpis mediatora oraz uczestników mediacji, a jeżeli którykolwiek z uczestników mediacji nie może podpisać protokołu to zamieszcza się wzmiankę o przyczynie, z której wynika brak podpisu.

Ważnym zagadnieniem związanym z przeprowadzeniem mediacji administracyjnej jest również fakt, że mediator ma prawo do wynagrodzenia i zwrotu kosztów związanych z przeprowadzeniem mediacji, chyba że wyraził zgodę na prowadzenie mediacji bez żadnego wynagrodzenia. Koszty wynagrodzenia i zwrotu wydatków związanych z mediacją pokrywa organ administracji publicznej, a w sprawach, w których może być zawarta ugoda - strony w równych częściach, chyba że postanowią one inaczej. W pierwszym przypadku koszty mediacji będą zatem stanowić jeden z elementów kosztów postępowania administracyjnego (art. 263 § 1 k.p.a.). Zasada ponoszenia kosztów mediacji w sprawach, w których może być zawarta ugoda, jest natomiast zgodna z zasadą, w myśl której koszty ponosi albo partycypuje w nich ten podmiot, który inicjuje lub bierze udział w czynności generującej koszty, mogącej mu jednocześnie przynieść korzyść [9].

Dodatkowo należy zaznaczyć, że w doktrynie prawa administracyjnego materialnego podnosi się, że instytucja mediacji administracyjnej oraz ugody administracyjnej są w praktyce stosowane dość rzadko. Przyczyną tego stanu rzeczy jest wąski katalog spraw, do których zastosowanie ma ugoda i mediacja administracyjna.

Bibliografia

- [1] Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2024 r. poz. 572 t.j.).
- [2] Ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. z 2023 r. poz. 1634 t.j.).
- [3] J. Starościak, *Prawne formy i metody działania administracji* [w:] T. Rabska, J. Łętowski (red.), *System prawa administracyjnego*, t. 3, Wrocław - Warszawa - Kraków - Gdańsk 1978, s. 91.

- [4] Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego, art. 96a § 1 (Dz.U. z 2024 r. poz. 572 t.j.).
- [5] Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego, art. 96a § 2 (Dz.U. z 2024 r. poz. 572 t.j.).
- [6] P. Bieś-Srokosz, P. Błasik, *Uгода administracyjna jako konsensualna prawna forma działania administracji publicznej*, „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Rzeszowskiego” 2019, nr 107, s. 177.
- [7] P. Kamiński, *Konstrukcja i charakter prawny ugody jako uniwersalnego narzędzia rozwiązywania sporów prawnych*, Rozprawa doktorska przygotowywana w Katedrze Prawa Cywilnego i Handlowego Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku, Białystok 2022.
- [8] Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego, art. 96m § 1 (Dz.U. z 2024 r. poz. 572 t.j.).
- [9] K. Walaszek, *Mediacja w Kodeksie postępowania administracyjnego jako instytucja służąca realizacji zasady polubownego rozstrzygania kwestii spornych*, „Zeszyt Studencki Kół Naukowych Wydziału Prawa i Administracji UAM” 2020, nr 10, s. 251-264.

Тетяна Моржевська,
здобувач другого рівня освіти
освітньо-професійної програми «Психологія перемовин та медіація»,
Західноукраїнського національного університету (Україна)

ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ЗАЛУЧЕННЯ ДІТЕЙ У СІМЕЙНІЙ МЕДІАЦІЇ

Ефективність сімейної медіації при врегулюванні різного роду конфліктів, як-от: розлучення, поділу майна подружжя, визначення місця проживання дітей тощо, є очевидною. У нашому дослідженні ми намагаємося зосередити увагу на